

Kolmila ger Boxholm nytändning

BOXHOLM

Utan att vilja tävla med Kiruna om bästa vintervädret i september rustar sig Boxholm för rustning till skidstadion. En kolmila tänds där på fredag och ska elda upp Boxholmsborna till att bli nostalgiska.

Efter tändningen väntar en helg sprängfylld med aktiviteter vid milan på temat "För 50 år sedan".

Bakom det hela står Lions club, Boxholms orienteringsklubb och Boxholms skidklubb. De har fått hjälp av flera företag av vilka Boxholms Skogar AB står i en särställning.

Företaget har skänkt och huggit de 100 kubikmeter löv- och barrträd som kolmilan sväljer. Principen är att träet genom upphettning ska förmås att avge alla ämnen utom just kolet.

Grillkol

— Vår strävan är att kolmilan med kringaktiviteter ska bli en trevlig kulturell händelse. Den förtjänst som klubbarna kan göra på den grillkol som ska bli resultatet av kolningen kommer i andra hand, säger Sven Erkers, Lions.

Senast en kolmila tändes i Boxholm var för åtta år sedan. Det kommande arrangemanget påminner till ramen mycket om 1984 års kolning men skiljer sig mycket åt i detaljerna.

Dans till 78-varvare

Varje kväll utses "dagens kolare". Den i publiken som har den mest tidsenliga kläd-seln prisbelönas. På lördag kväll blir det dans till musik från en raspig gammal 78-varvare.

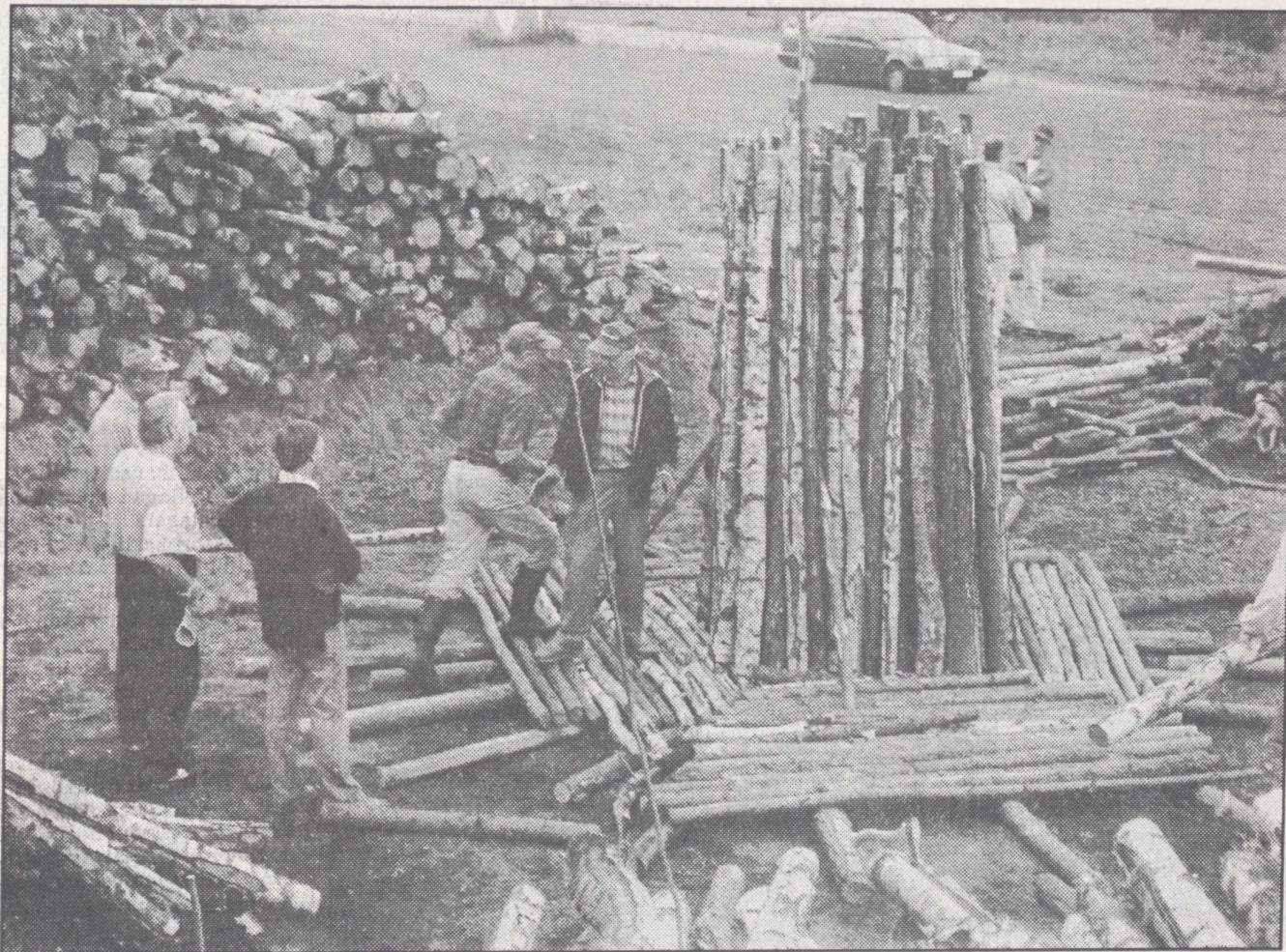
Det blir vidare intervjuer med gamla kolare, kåserier och medverkan av lokala trubadurer, dansgrupper och körer. På lördagen står Svenska kyrkan för en tipspromenad där startavgiften går till svältande i Somalia.

Arbetet med att bygga kolmilan är i full gång och koncentreras huvudsakligen till fyra kvällar.

— Det är Arne Molin och Sten Nordqvist som står för kunskaperna, säger Boxholms Skogar AB:s skogschef Hans Carlander, som med intresse och nyfikenhet deltar i jobbet.

Kolarskola

Han har aldrig tidigare varit med om att bygga en mila.

Kolmilan byggs upp vid skidstadion i Boxholm.

14/9 1992

Foto: KARL-JOHAN NORÉN

— Jag skulle tro att kolningen försvann som obligatoriskt moment i skogsutbildningen på 1960-talet. Förr fick alla som hade någon form av arbetsledarställning gå en särskild kolarskola. Bland annat fanns det en statlig kolarskola som vid minst två tillfällen var förlagd till Boxholm, senast 1937, berättar pensionerade skogvaktaren Sten Nordqvist med en antydning om vilken betydande kolningsort Boxholm har varit.

KARL-JOHAN NORÉN

Alma Björk, ny kändis i Boxholm, som döptes och tändes.

Alma Björk 21/9 1992 döpt och tänd

BOXHOLM

Slokhattar och skinnvästar är årets höstmode i Boxholm att döma av klädseln vid tändningen av kolmilan. Invigningen förrättades på fredagskvällen av Lions Sven Erkers som döpte milan till Alma Björk.

Alma efter fredagens namnsdagsbarn och Björk efter det träslag som dominerar milans ved.

Milan ska nu brinna en knapp vecka innan kolningen är färdig.

Sten Nordqvist berättade vid invigningen, som saluterades med tre pistolskott, om villkoren för forna tiders kolare i Boxholms- och Blåviksskogarna.

Kolaren var oftast småbrukare, torpare eller skogsarbetare och kolet användes för järnframställningen i Boxholm i såväl masugnen,

martinstälverket som lanchiresmedjan.

— Det var högkonjunktur för kolning fram till 1930-talet med 1917 och 1930 som toppår. De här åren producerades upp till 28 000 kubikmeter kol. Det var en sådan mängd att en hästkaravan skulle bli tio mil lång om varje häst drog två kolryssjor, berättade Sten Nordqvist.

Senare på kvällen samtalade Carl Hult med 84-årige Roland Holmström, Boxholm, om kolningen förr i tiden. Roland Holmström arrenderade torpet Jonstorp i Blåviksskogarna under kolningseran i Boxholms AB:s järnhistoria, som tog slut 1956.

Trubaduren Tommy Svensson underhöll de bortemot 300 personer som hade mött upp till invigningen. Under helgen blir det full aktivitet vid kolmilan.

KARL-JOHAN NORÉN